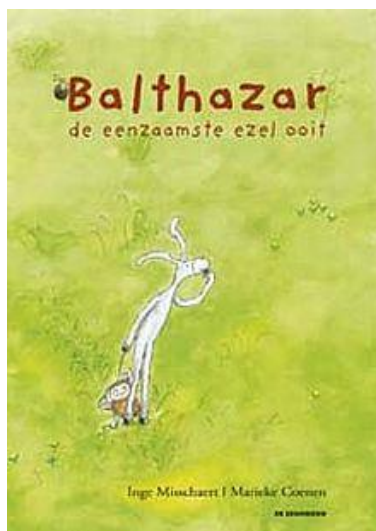

LESBRIEF

Verteltheater

*Het vertelduo 'Raf & Renee',
vertellen het verhaal van 'Balthazar, de eenzaamste ezel ooit'
Dit doen ze met live muziek en leuke liedjes in een poëtisch én sfeervol decor.
Een bijzonder, warm verhaal over afscheid nemen en doorgaan!*

Naar het boek van Inge Misschaert en Marieke Coenen

*Tekst/lesbrief: Inge Misschaert
Dramaturgie/spel: Sabine Goethals
Muziek/spel: Jurgen Stroobant
Tekst liedjes: Inge Misschaert
Vormgeving: Peter Schoonjans
Met dank aan: Trendsform.be*

Meningen over de voorstelling zijn welkom via <http://www.zamzamproducties.be/>

Op de achterflap van het boek staat:

'Balthazar, ooit moet ik gaan' zei moeder Ezel. Balthazar maakt zich echter weinig zorgen tot het op een dag zover is. Moeder Ezel is er niet meer. 'Is dit nu ooit?' vraagt Balthazar zich af. Verdrietig gaat hij op zoek naar het antwoord. Hij beseft echter niet dat een paar goede vrienden zijn doen en laten volgen en altijd voor hem klaar staan.

Een grappig en ontroerend verhaal over afscheid nemen, en met de hulp van een paar goede vrienden weer doorgaan.

Beste leerkracht,

In deze lesbrief vindt u enkele lessuggesties, om na de voorstelling aan de slag te kunnen in de klas. Als voorbereiding op het kijken naar de voorstelling, is het beter niet het verhaal te vertellen of het boek voor te lezen zodat de leerlingen onbevangen en onbevooroordeeld kunnen genieten van de voorstelling.

Weliswaar om niet helemaal onvoorbereid naar deze 'Kleine Creatie' te zien, kunt u een kort gesprek aangaan en een creatieve opdracht laten uitvoeren. Zie verder.

Algemeen:

1. Wie is de auteur van het boek

Inge Misschaert

Inge Misschaert werd geboren in Brugge in 1974. Ze groeide samen met twee broers op in een warm nest in Kortrijk. Op achtjarige leeftijd maakte ze kennis met de bibliotheek: een wereld vol boeken! Inge las altijd en overal. Logisch dat ze later literatuur ging studeren (Germaanse filologie in Kortrijk en Leuven). Al van toen ze een pen kon vasthouden, schreef ze verhaaltjes. Op kladpapier en met een kaft van karton, net echt.

Inge woont in Zele en geeft Nederlandse les aan middelbare scholieren. Ze heeft al een aantal Vlaamse Filmpjes geschreven, waarvan er drie gepubliceerd werden. Begin 2007 won Inge de John Flandersprijs met haar verhaal *Mijn zus is een draak*. Een jaar later verscheen haar eerste jeugdboek bij De Eenhoorn: *Bioboy*. In 2009 mocht Inge bovendien voor de tweede keer de John-Flandersprijs in ontvangst nemen voor haar verhaal *In de hemel bestaat Sinterklaas ook*, dat zal gepubliceerd worden onder de naam *Ragnarök*.

Inge is dol op haar echtgenoot en hun twee kinderen, thee, een gezellig huis, in een hoekje kruipen met een goed boek, elfen, heksen en feeën, het ochtendgloren, het zonlicht op de velden, paarden, koekjes bakken, verwante zielen, ridders en bomen.

Haar grootste idool is haar oma, die tachtig is en in een klein peperkoeken huisje woont. Ze zijn twee handen op één buik.

Bezoek ook eens haar blog die ze samen met haar schrijfmaatje Inge Bergh onderhoudt: <http://teafortwo.skynetblogs.be>

2. Wie is de illustrator van het boek

Marieke Coenen

Marieke Coenen is geboren in het plattelandsdorpje Moergestel (Nederland) in 1977 en woont momenteel in Tilburg. Marieke studeerde Autonome beeldende kunst aan de Academie voor Beeldende Vorming in Tilburg en aan de Academia de Bellas Artes in Granada. Daar ontwikkelde ze zich tot een begaafd visueel artieste. In 2003 won Marieke de De Pont-prijs voor haar afstudeerwerk en ontving ze een nominatie voor de Tilburg Stimulatie Prijs.

Daarna ging ze studeren aan de KASK in Gent waar ze les kreeg van o.m. Carll Cneut. Toen hij haar voorstelde aan uitgeverij De Eenhoorn kwam haar carrière in een stroomversnelling terecht. Marieke werkte in 2008 erg hard aan haar eerste prentenboek *Balthazar, de eenzaamste ezel ooit*. Het werd een vertederend verhaal over de ezel Balthazar die op zoek gaat naar 'ooit'.

3. Wat zegt de pers van het boek?

'Balthazar ontroert, doet glimlachen en nadenken tegelijk. Het is een pareltje voor jong en oud, geen doorsnee rouwverwerkingsboek, integendeel. De illustraties van Marieke Coenen zijn van een pakkende eenvoud en daardoor juist zo raak. De details zijn heel precies gekozen en vertellen er nog heel wat bij. Balthazar verdient een centrale en frontale presentatie in elke boekhandel. Een prestatie!' (Boekblad, voorjaar 2009)

'Inge Misschaert weet met dit boek een verhaal te schrijven waarbij er geen enkel woord teveel is maar waarbij ze wel een vloed aan verbeelding teweegbrengt. [...] 'Balthazar, de eenzaamste ezel ooit' is een boek met heel veel lagen, dat je achterlaat met een heel goed gevoel dat er na regen weer zonneschijn is. (Blog Franky Aelbrecht; 5 maart 2009)

'Wat in wezen een droevig verhaal zou moeten zijn is door de woordspelingen en de dubbele bodems een verhaal vol fijne humor geworden. De eigenzinnige, grillige, grappige tekenstijl draagt daar zeker toe bij. Auteur en illustrator vullen elkaar perfect aan. Het verhaal biedt tal van aanzetten om met kinderen te filosoferen. Een zeldzaam pareltje!' (Pluizer; augustus 2009)

Een verhaal voor jonge kinderen met een open einde is vrij uitzonderlijk. *Balthazar de eenzaamste ezel ooit* heeft niet alleen een open einde, maar kent ook een 'open begin': in een stal met warm geel stro houdt een moederezegel een kleine ezel in haar armen. De moeder vertelt dat ze ooit moet gaan, en vraagt aan Balthazar dat hij dan een flinke ezel zal zijn. Daar schrikt Balthazar van maar hij denkt dat 'ooit' vast nog erg ver weg is. De

lezer vraagt zich af of moeder ziek is, of dat men haar wil wegdoen. Op de volgende bladzijde is het al zover. Balthazar wordt helemaal alleen wakker en vraagt zich af of het nu soms 'ooit' is. Hij besluit te wachten tot ooit voorbij is, want misschien komt zijn moeder dan wel terug. Na lang wachten komt er een slak voorbij, aan wie hij vraagt of het nog ooit is. "Ooit ga ik naar de overkant" zegt de slak. Dat lijkt Balthazar een goed idee, misschien komt hij zo wel bij zijn moeder. Hij besluit met de slak mee te gaan. Op deze manier begint de zoektocht van de kleine ezel naar ooit.

Tijdens het zoeken komt Balthazar echter steeds weer net te laat. Eigenlijk gaat het in het verhaal dan ook niet om het vinden van ooit (dat wens je dat jonge dier ook niet toe) maar om het mysterie van waar je heengaat als je dood ben, én wanneer je gaat. Het uitwerken van dit thema voor jonge kinderen ligt niet voor de hand. De toonzetting luistert heel precies. Er moet een evenwicht worden gevonden tussen het verdriet en het optimisme van het jonge hoofdpersonage. Het risico op uitzichtloze ellende of een sentimentele draak ligt immers altijd op de loer. De makers van *Balthazar de eenzaamste ezel ooit* hebben alleszins een goede toon gevonden. Het verhaal is bij vlagen een beetje zwaarmoedig — bv. wanneer Balthazar, duidelijk gebroken door vermoeidheid en verdriet, neervalt in een vreemde paardenstal. Als hij echter wakker wordt, veert de stemming direct weer op. Twee nieuwsgierige paardenhoofden buigen zich over hem heen. Balthazar herinnert zich dat zijn moeder eens had gezegd dat paarden zelden iets nuttigs doen, en dat de wereld ooit zal begrijpen hoe belangrijk ezels zijn.

Dit werk is het debuut van Marieke Coenen, een Nederlandse illustrator die een deel van haar opleiding volgde bij Carll Cneut. Toch is het niet zozeer zijn invloed die ik in de tekeningen van Coenen zie; Coenens licht ingekleurde pentekeningen doen nl. vooral denken aan het werk van Annemarie van Haeringen. Het hoofdpersonage, een kleine ezel met slappe oren, lijkt zelfs op de Kleine Ezel uit de boeken van Van Haeringen. En net als Kleine Ezel loopt Balthazar op zijn achterpoten, en is hij dus naar menselijk model geschapen. De tekeningen van Coenen vullen soms een dubbele bladzijde, maar bestaan af en toe ook uit kleinere beeldjes, net als in een stripverhaal. De actie wordt weergegeven in een tekeningensequentie, soms met en dan weer zonder tekst. Deze compositie geeft het verhaal de nodige vaart. De tekst van de Vlaamse Inge Misschaert is ingetogen maar niet zonder humor. Af en toe zou ze zich wel wat meer mogen houden aan het principe van 'show don't tell' — zeker in prentenboeken waar de tekeningen veel van het vertelwerk doen is dat immers van groot belang. Als de twee paarden bv. over Balthazar gebogen staan en uit hun dialoog duidelijk blijkt dat ze ruzie maken, dan had de schrijfster achterwege kunnen laten dat de paarden "ruzieachtig" klinken. Het tonen brengt verhaalfiguren tot leven en maakt beschrijvingen immers grotendeels overbodig.

Het laatste woord geef ik aan de vrolijke herdershond uit het verhaal, die tegen Balthazar zegt dat het niet erg is dat hij 'ooit' niet kan vinden, en dat de kleine ezel blij mag zijn dat het nog even duurt voordat hij het vindt. Vanaf dit keerpunt stopt Balthazar met het zoeken en besluit hij plezier te hebben in het nu. [Coosje Van der Pol]

31/12/2009 - Copyright (c) Vlabin-VBC - bron: [De Leeswelp](#)

Als moeder ezel Balthazar vertelt dat ze ooit moet gaan, weet hij niet wat hij zich daarbij moet voorstellen. Maar op een dag is het zover. Balthazar wordt alleen wakker. Hij wil ooit vinden, maar weet niet hoe. De slak neemt hem mee naar haar 'ooit' aan de

overkant. Maar de slak verdwijnt in de stad. Het schaap dat hij 's avonds in de wei ziet, is de volgende morgen verdwenen. Balthazar moet alleen verder. Ook de kikker en de paarden kunnen zijn vraag niet beantwoorden. Balthazar voelt zich eenzaam en moe. En dan duikt plots de vrolijke herdershond op. Hij begrijpt de vraag van Balthazar en licht een tipje van de sluier op.

Het verhaal van Balthazar vertelt lichtvoetig over dood en afscheid nemen. Speels en zonder moeilijke woorden worden de jonge lezers ingewijd in een van de meest existentiële aspecten van het bestaan: de eindigheid: 'ooit moeten we gaan'. Rond dat veelbetekenend en tegelijkertijd vage woord 'ooit' bouwt Inge Misschaert haar verhaal op. Marieke Coenen vult de lege plekken in met sprankelende tekeningen die de halsbrekende toeren maar ook de wisselende gevoelens van Balthazar heel goed weergeven. Het brede panoramische beeld van de stad roept de verlorenheid van de kleine ezel op. De lange tocht krijgt vorm in het repetitieve beeld van een stappende of struikelende ezel op een kronkelende weg. Zachtgroen is de overheersende kleur, maar niet alle prenten zijn volledig ingekleurd, zodat ook het knappe lijnenspel goed tot zijn recht komt.

De heldere tekst van Inge Misschaert en de lichtvoetige tekeningen van Marieke Coenen vullen elkaar perfect aan. Veel kleine details, o.m. de uil en de muizen, maken het boek ook tot een leuk interactief voorlees- en kijkboek.

Rita Ghesquiere

Lessuggesties:

1. als voorbereiding

Het is beter om het boek niet voor te lezen voor de voorstelling zodat de leerlingen 'onbevangen' deze kleine creatie kunnen bijwonen! Noch prenten uit het boek laten zien; noch de ezel zelf zodat de fantasie van de leerlingen voldoende kan worden aangewakkerd. De kinderen kunnen wel al kennis maken met de figuren die meespelen in het boek.

Een aantal vragen ter inleiding:

Wat weet je over ezels?

- waar woont een ezel?
- Hoe ziet een ezel er uit?
- Welke geluiden maakt een ezel?
- Wat doet een ezel?
- Wat kunnen ezels goed?

Opdracht

Maak een tekening van Balthazar. Werk op een groot blad en teken de eenzame ezel zoals jij hem ziet.

2. als nabespreking

Gesprek over het open einde van het verhaal:

Het verhaal heeft geen echt einde. Kleuters en jonge kinderen vinden dat dikwijls moeilijk te duiden. Ze hebben liever een gesloten en vast einde.

Ter informatie is aan te raden even te lezen wat de pers hierover zegt (zie hoger).

Een aantal vragen kunnen helpen. Laat de kinderen eventueel een tekening maken waarop ze letterlijk de weg van Balthazar volgen. Zo zien ze visueel waar het eindigt.

- Waar eindigt de zoektocht van Balthazar?
- Heeft hij gevonden wat hij zocht?
- Waarom denk je dat het zo eindigde?
- Hoe zou het verder kunnen gaan?

De kinderen kunnen een tekening maken van wat er NA het verhaal met Balthazar gebeurt.

Gesprek over het thema:

Het onderliggende thema van het boek is 'afcheid nemen', 'rouwen' om de dood van iemand dichtbij, ook bv. van een dier.

Onderstaande kernwoorden kunnen gebruikt worden als nabespreking in de klas, verwijzend naar wat Balthazar is overkomen in het verhaal (afcheid/verlies van moeder ezel).

Eenzaam:

- Wat is eenzaam zijn?
- Ben je soms eens alleen?
- Hoe voel je je als je alleen bent?
- Ben je graag alleen?

Afscheid:

- Wat is afscheid nemen?
- Hoe doe je dat, afscheid nemen?
- Heb je ooit al eens afscheid genomen? Wanneer?
- Heb je al eens afscheid genomen voor langere tijd?
- Wat is een afscheid voor altijd?

Missen:

- Iemand missen, wat is dat?
- Wat doe je, als je iemand mist?
- Hoe voel je je dan?
- Wat kun je doen om je beter te voelen?

TIP: interessante sites en links rond rouwverwerking

De kinderen kunnen vertrouwd gemaakt worden met de kinder- en jongerentelefoon.

<http://www.kjt.org/>

Wat kun je doen als je verdriet zo groot is, dat het niet weggaat?

Kinderen en rouwverwerking

<http://www.achterderegenboog.nl/>

Creatieve naverwerking:

Jonge kinderen:

Maak na de voorstelling een tekening van Balthazar met zijn vrienden. Wat zou je op de tekening kunnen zetten om Balthazar wat minder eenzaam te maken?

Oudere kinderen:

Schrijf een gedichtje of afscheidsbrief aan iemand van wie je erg veel houdt.

Opdracht:

Wat maakt Balthazar op zijn tocht allemaal mee? Maak een plan en stippel de weg ('het lange gele pad dat door het landschap kronkelt...') uit die hij volgt. Teken daarop alle dingen en dieren die hij tegenkomt.

Muzikale opvoeding:

Articulatie-oefening, ritmegevoel ontwikkelen, op de juiste toonhoogte zingen.

Kennismaken met de liedjes.

Als jij een liedje over Balthazar zou zingen, hoe zou dat dan klinken?

De liedjes van Balthazar

Op zoek naar ooit

tekst: inge misschaert / muziek: jurgen stroobant

Heel vroeg in de ochtend,
bij het krieken van de dag,
Werd ik wakker en ik dacht,
Waar is ze nu toch heen?
Maar toen wist ik het meteen:
Wat mama ooit vertelde.
Ik heb geen zin te blijven wachten,
Het is dan ook al ver na achten,
Dus ga ik vast op zoek,
Op zoek op zoek naar ooit!

Refrein

***Ooit! Ik ben op zoek naar ooit!
Wie helpt het mij te vinden,
Of vind ik het dan nooit?
In het bos of in de beek?
Over het hek of in de kreek?***

***Ooit! Ik ben op zoek naar ooit!
Help jij het mij te vinden?
Dan vind ik het vast ooit!
In het bos of in de beek?
Over het hek of in de kreek?***

Nu ben ik al wat verder,
En toch lijkt ik een slak
Het is echt wel gevaarlijk,
Dat drukke van die straat.
Zou dit nu dat ooit zijn?
Dat vraag ik me steeds af.
Hoe kom ik aan de overkant,

Moet ik misschien in draf?
Nu ga ik weer op weg,
Op weg op weg naar ooit!

Refrein

Het pad dat duurt echt urenlang,
Er komt geen einde aan.
Ik ben zo moe, zo moe, zo moe,
Zo moe was ik nog nooit.
En helemaal niemand in de buurt,
Alleen een paard of twee.
Nog even denk ik, bijt ik door,
Het is vast niet meer ver.
Daar over de brug..
Alleen, alleen naar ooit.

Refrein

Druk verkeer

tekst: sabine goethals / muziek: jurgen stroobant

Zoef, zoef, zoef,
Daar gaan we weer,
Zoveel auto's in dit druk verkeer.
Wanneer houdt dit *ooit* op,
ben ik geen offer meer.
Roekeloos gedrag,
agressie, dode hoek,
Blijven wachten tot het moet.
Zoef,zoef,zoef, zoef, zoef..

Op de brug

tekst: inge misschaert/ muziek: jurgen stroobant

Ik ben zo moe,
Waar is het eind,
Het einde van mijn tocht?
Ik loop maar door,
Mijn voeten doen zeer.
Daar is alweer,
een bocht.

Wat zie ik daar?
Waar staar ik naar?
Is dat een brug?
Ik loop wat sneller,
Al hoeft dat niet.
Dat heeft moeder,
zo vaak gezegd.

Geen haast

tekst: inge misschaert/muziek: jurgen stroobant

Ik weet nog goed, nog niet zo lang geleden,
Toen mama er nog was, en we leuke dingen deden.
Toen zei ze eens, zeg jongen, luister nou eens goed.
Haast en spoed zijn nooit erg goed,
Voor ezels zoals jij en ik.

Refrein

Lalalalalalaaaa

Lalalalalalaaaa

Lalalalalalaaaa

Haast en spoed zijn nooit erg goed.

Het is misschien wel voor de laatste keer,
En luister nu maar goed naar wat ik jou vertel,
Als een kip zonder kop, gaat iedereen te keer,
Maar haast en spoed zijn nooit erg goed,
Voor ezels zoals jij en ik.

Refrein

Misschien, misschien, misschien is het wel waar,
Zo waar wat mama zong, ook al is ze nu al daar.
Ik ga weer door, 'k ben hier nog niet klaar.
Ik sta nu op en ga nu maar, ik heb geen haast.
Ik heb geen haast.

Refrein

3. Vul dit werkblad in en geef zo je mening over de voorstelling

Het leukste aan de voorstelling vond ik

Het spannendste was toen ...

Ik was best wel verdrietig toen ...

Ik zou Balthazar willen helpen. Ik zou dat doen door

Wat zou jij doen als je Balthazar was?

Welk ander dier uit het verhaal zou je willen zijn? Waarom?

Er zit ook muziek in de voorstelling. Welke instrument heb je gezien? Ken je ze?
Hoe klonk het voor jou?

Wat vond jij het leukste liedje?

- Op zoek naar ooit
- Druk verkeer
- Op de brug
- Geen haast